

نام: سمیرا

نام خانوادگی: رفیعی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: ادبیات کودک و نوجوان

استادان راهنما: دکتر ریاحی زمین و دکتر

تاریخ دفاع: اردیبهشت ماه ۱۳۹۶

پورگیو

شیوه‌های بازنمود خشونت در پنج رمان برگزیده نوجوان

هدف اصلی ادبیات کودکان ساختن انسان و جامعه است. از طریق این نوع ادبیات است که کودکان مسائل مختلف را می‌شناسند و راه‌های گوناگون رویارویی با آنها را می‌بینند و تجربه کسب می‌کنند. در داستان‌های کودک و نوجوان موضوعات مختلفی به چشم می‌خورد که یکی از مهم‌ترین و چشمگیرترین آن‌ها مسأله‌ی خشونت است. در این پژوهش شخصیت و شخصیت پردازی، کنش‌های داستانی خشونت آمیز، تصویر سازی نویسنده از خشونت در داستان، عناصر کلامی و زبانی داستان‌ها با موضوع خشونت و میزان کاربرد خشونت‌های زبانی و کلامی توسط شخصیت‌های داستانی و میزان پرداخت داستانی ادبی موضوع خشونت در رمان‌های بچه‌های قالیباف‌خانه، دختره خل و چل، من نوکر بابا نیستم، لالایی برای دختر مرده و هستی، بررسی و تحلیل شده است. روش پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کیفی با استفاده از ابزار گردآوری کتابخانه‌ای است. نتایج نشان می‌دهد که شخصیت‌ها در این پنج رمان به چند دسته شخصیت‌های اصلی و فرعی و شخصیت‌های ایستا و پویا تقسیم می‌شوند. در رمان بچه‌های قالیباف‌خانه از شیوه‌ی شخصیت پردازی غیر مستقیم و در چهار رمان دیگر از هر دو شیوه‌ی شخصیت پردازی مستقیم و غیر مستقیم استفاده می‌شود. خشونت‌های به‌کار رفته در این داستان‌ها به پنج حوزه‌ی خشونت فیزیکی، خشونت روانی - زبانی، خشونت اقتصادی، خشونت جنسی و خشونت اجتماعی تقسیم می‌شوند. بیشترین میزان خشونت در دو حوزه‌ی خشونت روانی - زبانی و خشونت فیزیکی دیده می‌شود. قربانیان خشونت بیشتر کودکان، زنان و دختران می‌باشند. از جمله عوامل بوجود آورنده خشونت در این رمان‌ها، فقر و درآمد کم خانواده، بی‌کاری پدر، تحصیلات کم، موقعیت اجتماعی انزوا طلبانه خانواده، فشارهای روانی و بحران‌های اجتماعی می‌باشند و از مهمترین پیامدهای خشونت در این پنج رمان، اقدام به خودکشی، گوشه‌گیری و افسردگی و فرار دختران از خانه است.

کلید واژه‌ها: رمان نوجوان، خشونت، خشونت فیزیکی، خشونت روانی - زبانی، شخصیت و شخصیت پردازی